

KFB § 18

Information inför budgetberedningen. Bidragsöversyn kultur

Ärendenummer: RS 2022/1473

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
- Önskemålet om ramförstärkning hanteras och prioriteras vid framtagandet av regionstyrelseförvaltningens förslag till mål och budget för perioden 2027–2029.

Sammanfattning

Bidragsöversynen för kulturområdet 2022–2023 inleddes med en kartläggning av befintliga stöd och resursfördelning, med jämförelser i Sverige. Resultaten presenterades i form av en rapport: *"Stödgivning inom kulturområdet, daterad 2022-11-18"* (bifogas).

Det nya stödsystemet beslutades våren 2023 och skulle införas direkt, men försenades på grund av ett överklagande. Åskandet om mer medel till såväl nya som gamla stödformer har tidigare inte mötts. Det innebär att flera av stödformerna inte har kunnat införas och att Region Gotland i praktiken inte har gjort någon förflyttning i frågan.

Enligt kultur- och fritidsavdelningen är det totala behovet en ramförstärkning om 5,85 mnkr till stödgivningen på kulturområdet för att kunna möta behoven av stabilitet och utveckling. Med tanke på kulturområdets övriga behov önskar kultur- och fritidsavdelningen en ramförstärkning om 2,7 mnkr 2027 för stödgivning på kulturområdet.

Stödsystemet för kultur som beslutades 2023 har inte kunnat införas på grund av att medel inte har tillförts. Viktigast är medel till produktionsstöd och stipendier, som är stöd för fria professionella kulturskapare och utgör den viktigaste förflyttningen för att stötta innovation och utveckling på Gotland. Utöver detta behövs även ramförstärkning till verksamhetsstöden, eftersom kostnadsnivåerna i samhället har höjts och många stabila och viktiga föreningar inte kan ges stöd inom befintlig ram.

Beräkningarna är gjorda mot de faktorer som rapporten lyfter: Ö-läget, kulturens betydelse för besöksnäringen, företagstättheten inom kulturella och kreativa branscher, lågt socialt deltagande och hög psykisk ohälsa som alla talar för ett stort behov av ökad tillgång till kultur. Stödgivningen till kulturområdet ses kunna möta många av dessa behov och även andra samhällsutvecklingsfrågor, såsom exempelvis demokratiutveckling och beredskap.

En ramförstärkning för den kommunala stödgivningen bedöms av kultur- och fritidsavdelningen vara den viktigaste satsningen för Region Gotlands kulturarbete. Ramförstärkningen skulle genom det nya stödsystemet ha möjligheten att nå ut i kapillärerna och säkra kulturens infrastruktur, samtidigt som utveckling stimuleras. Satsningen bedöms som nödvändig för att kunna införa de nya stöd som bidragsöversynen sett behov av. Kultur- och fritidsavdelningen bedömer ramförstärkningen om 2,7 mnkr som prioriterad för att kunna nå målen i Kulturplanen, Vårt Gotland 2040 med flera måldokument.

Bedömning

Stödsystemet för kultur som beslutades 2023 har inte kunnat införas på grund av att medel inte har tillförts. Bedömningen är att viktigast är medel till produktionsstöd och stipendier, som är stöd för fria professionella kulturskapare och utgör den viktigaste förflyttningen för att stötta innovation och utveckling på Gotland. Utöver detta behövs också ramförstärkning till verksamhetsstöden, eftersom kostnadsnivåerna i samhället har höjts och många stabila och viktiga föreningar inte kan ges stöd inom befintlig ram.

Bedömningen är att behovet av ramförstärkning för stödsystemet är mycket stort. Beräkningarna är gjorda mot de faktorer som rapporten lyfter: Ö-läget, kulturens betydelse för besöksnäringen, företagstätheten inom kulturella och kreativa branscher, lågt socialt deltagande och hög psykisk ohälsa som alla talar för ett stort behov av ökad tillgång till kultur. Stödgivningen till kulturområdet ses kunna möta många av dessa behov och även andra samhällsutvecklingsfrågor, såsom exempelvis demokratiutveckling och beredskap.

En ramförstärkning för den kommunala stödgivningen bedöms vara den absolut viktigaste satsningen för Region Gotlands kulturarbete. I den regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040, lyfts kulturens betydelse i flera av de nio prioriteringarna. Ramförstärkningen har genom det nya stödsystemet möjligheten att nå ut i kapillärerna och säkra kulturens infrastruktur, samtidigt som utveckling stimuleras. Samtidigt är satsningen nödvändig för att kunna införa de nya stöd som bidragsöversynen sett behov av. Framför allt har införandet av stöd till fria professionella kulturskaparna saknats under lång tid och kan med nya resurser prioriteras.

Kultur- och fritidsavdelningen ser ramförstärkningen som prioriterad för fortsatt främjande av kulturområdet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att föreslagen ramförstärkning om 2,7 mnkr i förhållande till det totala behovet om 5,85 mnkr visar på god ekonomisk hushållning, vilket går i linje med Region Gotlands policy för ekonomistyrning.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslaget möjliggör mer kultur för barn.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att ökade resurser ger möjlighet att stötta fler kulturaktörer på hela Gotland, särskilt eftersom många fria professionella kulturskapare är etablerade på landsbygderna.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att kulturlivets möjlighet att bidra till klimat- och miljöarbetet stärks genom ramförstärkningen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karin Leoson, kulturstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att beslutsmeningen ändras till att lyda:

- Informationen tas emot.
- Önskemålet om ramförstärkning hanteras och prioriteras vid framtagandet av regionstyrelseförvaltningens förslag till mål och budget för perioden 2027–2029.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapporten Stödgivning inom kulturområdet, daterad 2022-11-08
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-02-17